Gemeenteraad Utrecht
Stadhuisbrug 1
3500 CE Utrecht

Werkgroep Burgerberaad 030
www.burgerberaadutrecht.nl
burgerberaadutrecht@gmail.nl

Betreft: Reactie op de Raadsbrief Evaluatie 'burgerberaad jaarwisseling'

Uw kenmerk: 12786302

Utrecht, 6 december 2024

Geachte commissieleden en leden van de gemeenteraad,

Op 11 oktober 2024 ontvingen we de raadsbrief over de evaluatie van het burgerberaad 2023.

Wij zijn de Werkgroep Burgerberaad 030, een groep actief betrokken bewoners uit de stad voortgekomen vanuit de initiatiefnemers van de Transitiemotor030. Als onafhankelijke en onbezoldigde werkgroep zijn we pleitbezorger van het instrument burgerberaad.
Juist bij moeilijke keuzes, over onderwerpen waar bestuur en raad niet goed uit komen, blijkt het burgerberaad een goed middel om enerzijds een besluit te nemen en anderzijds het draagvlak voor het besluit te vergroten. Wij pleiten voor de structurele inbedding van burgerberaden – vanuit een langetermijnvisie op burgerschap en participatie van Utrechtse bewoners in de besluitvorming over hun directe leefomgeving.
Sinds 2021 zijn we gesprekspartner voor het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie en denken we mee over de condities en kwaliteit van burgerberaden. In die hoedanigheid delen we graag onze reactie op de raadsbrief met u.

Om te beginnen spreken we onze waardering uit voor de grondige wijze waarop het burgerberaad jaarwisseling is geëvalueerd. Hieruit spreekt een gedegen lerende houding, die ook terug te zien is in het leernetwerk. Wij willen graag vijf aandachtspunten met u delen.

1. **[Financien]**Allereerst hebben we sterk de indruk dat het College van Burgemeester en Wethouders graag haar belofte van een tweede beraad in haar termijn wil realiseren, maar worstelt het College met de financiële dekking. Wij begrijpen dat een burgerberaad kosten met zich meebrengt die in het licht van de aangekondigde bezuinigingen een heroverweging vragen. Bij deze afweging willen wij wijzen op twee punten. Ten eerste: naast kosten leveren burgerberaden ook opbrengsten op; ten tweede: de

kosten van een burgerberaad moeten vergeleken worden met andere participatietrajecten. Wij lichten deze twee punten hieronder toe:

a. In de raadsbrief over de evaluatie van het burgerberaad zijn de kosten van het burgerberaad gesteld op €525.000. Wij missen echter een vergelijking met de kosten van participatie van de stad aangaande onderwerpen die geschikt zijn voor een burgerberaad. Dergelijke onderwerpen kunnen een lang politiek traject hebben inclusief meerdere (externe) onderzoeken, contactmomenten met de stad en vele uren van ambtenaren. Het inzetten van het middel burgerberaad kan door de Raad ook als een kans gezien worden om lange doorlooptijd en zodoende daarbij oplopende kosten te voorkomen. Kortom: de kosten van het organiseren van een burgerberaad, is ons inziens onderdeel van de plankosten aangaande het betreffende onderwerp/vraagstuk.
   In de brief staat dat gekeken wordt naar het vinden van financiën in het planontwikkelingsbudget. Dat lijkt ons dus een goed idee. Daarbij willen wij oproepen om niet blind te staren op het genoemde bedrag, maar ook kansen te zien in besparingen verderop in het traject aangaande participatie met de stad.
b. Ook zijn wij van mening dat de ambtenarenkosten die nu zijn meegerekend, een oneerlijke vergelijking in de hand werkt met kosten van andere participatie- en inspraaktrajecten waar die ambtenarenkosten niet meegeteld worden. Dit schetst een vertekend beeld van de kosten en onderbelicht de opbrengsten. Ook blijkt dat andere gemeenten de ambtenarenkosten niet meerekenen bij door die gemeenten georganiseerde burgerberaden[1].

2. **[belang van participatie door burgerberaden]**Verder is deze tijd, waarin ingrijpende keuzes gemaakt moeten worden over de begroting en prioriteiten, juist een uitgelezen kans om burgers daarbij te betrekken door middel van een burgerberaad. Een ingelote groep burgers vormt immers een bredere afspiegeling van de Utrechtse bevolking dan andere participatietrajecten en ook burgers die bij verkiezingen niet stemmen kunnen worden bereikt. Ook zitten alle leden van het burgerberaad er zonder (politieke) last en ruggespraak. We roepen de gemeenteraad en het College op om bij die overweging het langetermijnbelang van de gemeenschap en de relatie met haar overheid scherp voor ogen te houden.

3. **[betrekken van het maxipubliek]**Wij pleiten voor een bredere bekendheid van het burgerberaad onder de Utrechtse bevolking. Wij merken dat het burgerberaad bij velen, ondanks een interesse in het vorige onderwerp en/of het middel burgerberaad, langs hen heen is gegaan.
   Wij roepen de gemeente daarom op om bij een volgend beraad een strategie te hanteren om ook de niet-ingelote burgers bij het burgerberaad te betrekken, bijvoorbeeld door ruimere en gerichte informatiemogelijkheden op wijkniveau. Dit zal ook het draagvlak voor de uitvoering van aanbevelingen van het burgerberaad vergroten. Dit betreft zowel de fase *in aanloop* op een volgend beraad, *tijdens* het beraad als in de *fase na* het beraad. Uiteraard willen wij als werkgroep graag meedenken over en meehelpen bij het uitvoeren van een dergelijke strategie middels burgerberaden de democratie te verrijken door deze dichterbij de Utrechtse burgers te brengen'.

[1] bron: VNG *Richtlijnen Burgerberaden* (2024): https://vng.nl/publicaties/handreiking-burgerberaden

4. **[permanent burgerberaad]**Een ander aandachtspunt dat we willen benoemen is het proces van agendering van het onderwerp bij een volgend burgerberaad. Door tevoren burgers mee te laten denken over het onderwerp, kom je bij dilemma's die burgers echt raken en vergroot je tegelijkertijd de bekendheid over en het draagvlak voor het onderwerp. Wij attenderen u graag op ontwikkelingen elders in het land en internationaal rond bijvoorbeeld een doorlopend burgerberaad die belast zijn om vraagstukken te agenderen[2] en de beraden op buurtniveau.

5. **[geen kapitaalvernietiging]**In motie M95/2022 waarin de raad het College vraagt om burgerberaden te organiseren is gesteld om van meerdere burgerberaden te gaan leren. In het coalitieakkoord werd gesteld dat het college nieuwsgierig naar het middel burgerberaad is. Met dit eerste burgerberaad zijn nu de eerste ervaringen opgedaan, er is geïnvesteerd in kennis en structuur over voorwaarden en organisatie van burgerberaden. De werkgroep Burgerberaad 030 ziet het als kapitaalvernietiging om niet door te gaan met dit leerproces om middels burgerberaden de democratie dichter bij de Utrechtse burgers te brengen.

Mede namens de Werkgroep Burgerberaad 030
De kerngroep:

Ger Palmboom
Maria Verhoeven
Fidel Vernooij

burgerberaadutrecht@gmail.com

[2] bronnen: https://www.g1000.org/nl/nieuws/eerste-permanente-burgerraad-voor-klimaat-ter-wereld-brussels-gewest; https://www.tegenverkiezingen.nl/duitstalige-regio-oost-belgie-krijgt-als-eerste-permanente-gelote-burgerraad